

Skatteverkets rapport från kontroll av trafikskole-branschen

Diarienummer: 8-1778608 | 2022-06-26

Rapport med erfarenheter från Skatteverkets kontroll av trafikskolebranschen

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	2
2.1	Statistik	3
3	Genomförande	3
4	Resultat i siffror	4
5	Iakttagelser i utredningarna	4
5.1	Oredovisade intäkter	4
5.2	Exempel på utredningar	5
5.3	Samverkan med andra myndigheter.....	5
6	Slutsatser	6

1 Sammanfattning

Skatteverket har sedan 2018 gjort en särskild kontroll av Trafikskolebranschen. Kontrollen omfattar både registrerade och oregistrerade företag. Syftet med kontrollen har varit ~~är~~ att motverka osund konkurrens.

Kontrollerna som gjorts visar tydligt att det råder osund konkurrens inom branschen. Det är både registrerade och oregistrerade verksamheter som fuskar.

Skatteverket har gjort 45 utredningar. När denna rapport skrivs är 36 utredningar slutförda, 33 av dessa har lett till beslut om höjning av skatt och avgifter. I elva av utredningarna var verksamheten helt oregistrerad.

I samtliga av utredningarna som ledde till skattehöjningar påträffades oredovisade inkomster. Vidare fanns fel gällande löner, förmåner och privata kostnader.

De sammanlagda skattehöjningarna ligger på cirka 15 miljoner kronor. Utöver det tillkommer skattetillägg om cirka 2,1 miljoner. Skatteverket bedömer även att de utredningar som fortfarande pågår kommer att medföra beslut om höjd skatt och påförda avgifter.

Det är inte bara Skatteverket som på senare år har haft ett fokus på trafikskolebranschen. Även Transportstyrelsen, Trafikverket och Ekobrottsmyndigheten har granskat branschen. Samverkan mellan myndigheterna är nödvändig för att uppnå resultat.

För att få bukt med fusket krävs sannolikt hårdare regler och sanktioner. Transportstyrelsen lämnar en rad förslag i rapporten ”Förslag till åtgärder mot fusk vid förarprov och illegal utbildningsverksamhet”. Den kom i början av 2021.

Fusket inom branschen handlar inte bara om oredovisade inkomster. Det fuskas brett och även med andra delar som kopplar till personer som ska ta körkort, till exempel fusk med teoriprov och obligatoriska utbildningar.

Även om fusket med oredovisade inkomster är allvarligt handlar det främst om trafiksäkerheten på våra vägar, det vill säga att inte alla förare har genomgått den avsedda utbildningen när de får sina körkort.

2 Bakgrund

Det har under lång tid funnits signaler om att det förekommer osund konkurrens inom trafikskolebranschen. Främst är det branschorganisationerna som har påtalat problemen.

Branschen har under många år tryckt på via debattartiklar och kontakter med politiker om att det måste vidtas åtgärder för att stoppa fusket och den osunda konkurrensen. Sveriges Trafikskolors Riksförbund (STR) genomför med jämna mellanrum enkätundersökningar hos sina cirka 600 medlemsföretag. De visar att cirka 80 procent av medlemsföretagen misstänker eller känner till illegal körverksamhet på sin ort.

Men även Transportstyrelsen, som utövar tillsyn av företag med tillstånd att bedriva trafikskola, anser att det förekommer fusk som leder till osund konkurrens. Ur deras synvinkel handlar det inte bara om skatteundandragande utan även annat fusk för att elever lättare ska klara körkortet. Trafikverket har påvisat att det förekommer en hel del fusk och oegentligheter runt teoriproven.

Även från politiskt håll finns ett stort intresse för att berörda myndigheterna ska vidta åtgärder mot det fusk som förekommer.

-

2.1 Statistik

Av tabellen framgår storlek och utveckling av registrerade företag inom branschen de senaste fem åren.

År	Antal företag	Total omsättning
2016	1499	3,2 miljarder
2017	1526	3,1 miljarder
2018	1550	3,3 miljarder
2019	1609	3,7 miljarder
2020	1696	3,5 miljarder

3 Genomförande

I vår riktade kontroll av trafikskolor har vi utrett både registrerade och oregistrerade verksamheter. Vi har också samverkat med andra myndigheter.

Oregistrerade verksamheter utför tjänster mot betalning, utan att vara registrerade för vare sig moms eller F-skatt. Det sker ingen redovisning alls av intäkterna i inkomstdeklarationen.

Fusket och brottsligheten inom branschen berör flera myndigheter. För att få bukt med problemen krävs samverkan mellan myndigheterna. Skatteverket, Transportstyrelsen, Trafikverket och Ekobrottsmyndigheten har samverkat sedan slutet av år 2016.

4 Resultat i siffror

Vi har påbörjat 45 utredningar varav 36 var avslutade före 15 juni 2022. Utredningarna har genomförts både som revisioner och skrivbordsutredningar.

En mycket stor andel av utredningarna har lett till beslut, endast tre av de kontrollerade företagen fick inga ändringar alls.

De oredovisade intäkterna uppgår till cirka 25 miljoner kronor. Skatteverket har påfört höjd skatt, moms och avgifter med 15 miljoner, därutöver tillkommer skattetillägg med 2,1 miljoner kronor.

Genomsnittet per företag är cirka 700 000 kronor i undanhållna intäkter. Det är betydande summor, givet att de flesta är relativt små verksamheter med få eller inga anställda.

Skatteverket har utrett både registrerade och oregistrerade verksamheter. Av de 45 färdiga utredningarna är 15 mot helt oregistrerade verksamheter. Elva av dessa är avslutade och samtliga har medfört beslut.

Skatteverket har brottsanmält flera av de kontrollerade verksamheterna. Dessutom har vi gjort anmälningar om felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen i ett antal fall.

5 Iakttagelser i utredningarna

Som ovan angetts, har de flesta utredningarna resulterat i ändrad beskattning. I samtliga utredningar som har medfört ändringar har det påvisats oredovisade inkomster. Vi har i dessa även konstaterat fel vad gäller löner, förmåner och privata kostnader.

Dessutom fann vi bristfällig bokföring i en del av utredningarna.

5.1 Oredovisade intäkter

Registrerade företag:

I utredningarna av registrerade trafikskolor fanns det oredovisade intäkter, vilket innebär att intäkter från elever inte har redovisats i bokföringen. De oredovisade intäkterna avser ersättningar för riskettan, risktvåan (halkbanan) och körlektioner.

De oredovisade intäkterna har påträffats genom olika avstämningar, till exempel att stämma av bokningar för elever mot elevregister och gjorda betalningar från eleverna. Men avstämningar har även gjorts utifrån antalet körda mil för bilarna i verksamheten.

Eleverna har betalat de oredovisade intäkterna kontant eller med Swish till privata konton. Swish-betalningar har inte enbart gjorts till företrädarna för verksamheten, utan även till personal, närstående med flera.

Oregistrerade företag:

I de 15 av utredningarna som rörde helt oregistrerade verksamheter handlar det främst om betalningar för körlektioner. Den som bedriver verksamheten har ofta en eller flera bilar med dubbelkommando. Bilarna har typiskt rullat väldigt många mil. Det saknas verksamhetslokal. Vi har inte sett att verksamheterna marknadsförs i någon större omfattning. Det verkar som att eleverna oftast hittar verksamheten via personliga kontakter.

För en del av eleverna finns giltiga handledartillstånd, men eftersom antalet handledartillstånd är begränsat till 15 elever under en femårsperiod är det vanligt att tillstånd saknas. Den som bedriver verksamheten övningskör då med elever utan giltiga handledartillstånd, vilket då ses som olovlig körning och tillåtande av olovlig körning.

För de oregistrerade verksamheterna sker betalning med kontanter eller Swish.

5.2 Typexempel på utredningar

Oregistrerad verksamhet;

- Äger två bilar med dubbelkommando.
- Bilarna har totalt gått flera tusen mil under ett år och det är inte en normal ”privat” användning.
- 2 500 mil av dessa bedöms vara i verksamheten.
- Ersättningen för en körlektion är 300 kronor.
- Betalning erhålls både kontant och via swish.
- Utifrån det som har framkommit kan det konstateras att det förekommer oredovisade inkomster på omfattande belopp.

Registrerad verksamhet;

- Upprättad bokföring visar klara brister.
- Det saknas utbildningskort och elevregister för flertalet av eleverna.
- Bokförd inkomst per elev är långt under vad det i genomsnitt kostar för en elev att ta körkort.
- Redovisade inkomster överensstämmer inte med det antal mil som bilarna i verksamheten har körts.
- Det förekommer kontanta ersättningar som inte har bokförts.
- Swish-betalningar har skett till företrädarnas konton.
- Utifrån det som har framkommit kan det konstateras att det förekommer oredovisade inkomster på omfattande belopp.

5.3 Samverkan med andra myndigheter

Sedan slutet av 2016 samverkar Skatteverket med Transportstyrelsen, Trafikverket och Ekobrottsmyndigheten. Fusket och brottsligheten runt dem som ska ta körkort berör flera myndigheter. Samverkan mellan myndigheterna är viktig för att få bukt med fusket.

Myndigheternas samverkan har påvisat ett omfattande fusk, både vad gäller helt registrerade verksamheter och fusk med olika utbildningar och prov, vilket förmedlats till regering och riksdag. Transportstyrelsen fick 2019 i uppdrag av regeringen att ”föreslå åtgärder mot fusk vid förarprov och illegal utbildningsverksamhet”.

Regeringsuppdraget till Transportstyrelsen har redovisats under våren 2021 och åtgärder är på gång för att begränsa möjligheterna att fuska.

Inom ramen för samverkan har det hållits möten med branschen varje år.

6 Slutsatser

- Det finns ett omfattande fusk, vilket leder till en osund konkurrens inom branschen.
- Baserat på Skatteverkets utredningar är bedömningen att oredovisade inkomster, ofta i form av kontanta ersättningar är vanliga.
- Betalningar via Swish förekommer, ofta till privata bankkonton.
- Många intressanta transaktioner sker på privata bankkonton, inte bara hos företrädarna för verksamheterna, utan även hos personal och närstående.
- Det förekommer omfattande verksamheter som är helt oregistrerade.
- Flertalet av utredningarna har, eller kommer att, resultera i brottsanmälningar till Ekobrottsmyndigheten. Dessutom har ett antal anmälningar gjorts om felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.
- Fusket är mångfacetterat och berör flera myndigheter, därför är samverkan mellan myndigheterna nödvändigt.
- Fusket inom branschen äventyrar ytterst trafiksäkerheten.
- Det krävs sannolikt nya och skärpta regler för att komma åt fusket.

26 juni 2022

Henrik Kisterud, kontrollsamordnare